

שתי משניות ליום משנה שלמה

יו"ל ע"י משנה שלמה

העמותה להנחלת אהבת התורה
ואהבת ישראל (ע"ר)

מס' עמותה: 580553329

משנה שלמה עמותה
להנחלת אהבת התורה
ואהבת ישראל (ע"ר)

טל': 052-5802345 מייל: mishna.shlema@gmail.com
כתובת: עין שמש 23 גני תקווה 55900

פרויקט שתי משניות ליום - לעילוי נשמת
הרה"ק רבי אברהם מתתיהו ב"ר מנחם נחום זצוק"ל כ"ק האדמו"ר מסטטנשט
הרה"ק רבי חיים זאנוויל ב"ר משה זצוק"ל כ"ק אדמו"ר מריבניץ

"תנא דבי אליהו כל השונה הלכות בכל יום מובטח לו שהוא בן העולם הבא שנאמר: "הליכות עולם לו"
אל תיקרי הליכות אלא הלכות". - רש"י: הלכות - משנה וברייתא, הלכה למשה מסיני.

הלימוד היומי לעילוי נשמת
התנא האלקי רבי שמעון בן יוחאי זצ"ל
רבנו משה ב"ר ישראל איסר זצ"ל

משנה ג'

רבינו עובדיה מברטנורא

שרפה שלא בעצים - שהצית האור בגופה של פרה.

כשרה - שלא נכתב בתורה עצים, אלא ושרף סתם.

או בכל העצים - שלא שרפה בארזים ארונים וברושים ועצי תאנה השנויים בפרקין דלעיל.

הפשיטה ונתחה כשרה - דאת עורה ואת בשרה כתיב, בין בהפשט וניתוח בין במחובר.

על מנת לאכול מבשרה או לשתות מדמה כשרה - דווקא לאכול ולשתות הוא דמכשיר תנא קמא, דבכל הקרבנות נמי כי

האי גוונא כשר, כדתנן בפרק כל הפסולים (דף ל"ה) חשב לאכול דבר שאין דרכו לאכול, כשר, כגון מאכילת מזבח לאדם.

אבל חשב על מנת להזות מדמה למחר, פסל תנא קמא, דחטאת קרייה רחמנא.

ורבי אליעזר סבר דאין מחשבה פוסלת בפרה כלל, אפילו בהזאות. ואזדא לטעמיה דבשלא לשמה מכשיר בריש

פירקין, שאין לה דין מדיני קדשים, הואיל והיא נעשית בחוץ. ואין הלכה כרבי אליעזר.

שֶׁרְפָה אם שרף את הפרה **שְׁלֹא בְּעֵצִים** לא בעזרת עצים, אלא הצית ישר את הפרה עצמה, **אוּ בְּכָל עֵצִים** או ששרף אותה בכל מיני סוגי עצים, ולא בעצי ארזים, אורנים ותאנה, כמו שלמדנו לעיל (ג, ח), **אֶפְלוּ** אם שרף את הפרה **בְּקֶשׁ אוּ בְּגִבְבָהּ** שלא נעשה מהם הרבה אפר, 'גבבה' - אלו עצים דקים שמלקטים מהשדות לצורך הסקה - בכל המקרים הללו הפרה **כְּשֶׁרָה** לפי שלא כתוב בתורה שיש לשרוף דווקא בעצים, אלא כתוב 'ושרף' סתם, מכאן שאין חובה לשרוף בעזרת עצים. **הַפְּשִׁיטָה** אם לאחר ששחט את הפרה פשט ממנה את עורה ונתחה וחתך אותה לחתיכות, ואח"כ שרף את כולה - הפרה **כְּשֶׁרָה** אמנם מלכתחילה צריך לשרוף את הפרה כשהיא שלמה, שכן מקיש הכתוב שריפתה לשריפתה, מה שחיטה כשהיא שלמה, אף שריפתה כשהיא שלמה (ספרי), אבל בדיעבד אם הפשיטה וניתחה לפני השריפה, אזי אם שרף את כולה אינה נפסלת, שנאמר: 'ושרף את הפרה... את עורה ואת בשרה', ודרשו מכאן: 'את עורה ואת בשרה' - בין בהפשט וניתוח, בין כשהיא במחובר. **שְׁחָטָה** אם שחט את הפרה אדומה **עַל מְנַת** במחשבה **לְאֹכֹל מִבְּשָׂרָהּ, וְלִשְׁתוּת מִדְמָהּ** - **כְּשֶׁרָה** כדן קרבן, שאם חשב בזמן שעשה אחת מעבודות הקרבן לאכול חוץ לזמנו (מעבר לזמן שמותר לאכול מהקרבן), או חוץ למקומו (היינו לאכול שלא במקום שמותר לאכול את הקרבן) דבר שאין דרכו לאכול* - כשר, לפי שאין מחשבה פוסלת אותו, אבל אם חשב בשעת שחיטת הפרה, או בזמן קבלת דם הפרה, להזות מדמה מחר (חוץ לזמנו) - פסולה, כדן קדשים, הואיל והתורה קראה לפרה אדומה 'חטאת'. **רַבִּי אֱלִיעֶזֶר שְׁחוּלַק אָמַר: אֵין מַחְשָׁבָה פּוֹסְלַת בַּפָּרָה** כלל, שאפילו אם חשב בשעת שחיטתה, או בזמן קבלת דמה, לזרוק את הדם מחר - אינה נפסלת, שכן רבי אליעזר הולך לשיטתו שאין דין הפרה כדן הקרבנות, הואיל והיא נעשית מחוץ למקדש. ואין הלכה כרבי אליעזר.

* והיות שבשר הפרה מיועד לשרפה הוא נקרא דבר שאין דרכו לאכול. שכן מיועד הוא לשרפה ולא לאכילה.

לעילוי נשמת

מורי ורבי הרה"ק יצחק יגן ב"ר יעקב ורחל זצוק"ל
מו"ר אבי דוד שלום ב"ר שלמה דב וברכה שיפמן ע"ה
הרבנית פערייל דבורה ע"ה בת הרב ישראל צבי יאיר
מרת חיה רויזא בת מוה"ר נטע צבי שלזינגר ע"ה

לקבלת המשנה היומית למייל או לוצאפ ולהנצחות

ניתן לשלוח מייל לכתובת: mishna.shlema@gmail.com

או לשלוח הודעה לנייד: 052-5802345 או: 053-4287288

משנה ד'

כָּל הָאֲנָשִׁים הָעֹסְקִין בַּפֶּרָה אֲדוּמָה, בְּאַחַת מֵעֲבוּדוֹתֶיהָ מִתְחַלֶּה וְעַד סוּף מהשחיטה ועד איסוף האפר - **מְטַמְּאִין בְּגָדִים** שנאמר: "ולקח הכהן עץ ארז ואזוב ושני תולעת והשליך אל תוך שרפת הפרה, וכבס בגדיו הכהן" (במדבר יט, ו-ז) ובפסוק הבא נכתב "והשורף אותה יכבס בגדיו במים" ודרשו בספרי: אם המשליך את האזוב מטמא בגדים, השורף את הפרה לא כל שכן, ומה תלמוד לומר 'והשורף אותה יכבס בגדיו', אלא בא הכתוב ללמד על כל העוסקים בעבודות הפרה מתחילה ועד סוף שטעונים כיבוס בגדים, **וּפּוֹסְלִים אוֹתָהּ בַּמְּלֶאכָה** כלומר שאם עשה מלאכה אחרת בשעה שהוא עוסק בפרה, הרי היא פסולה, שנאמר: "ושחט אותה", בא הכתוב ללמד על הפרה שתהא מלאכה פוסלת בשחיטתה, ונאמר 'ושרף את הפרה' בא הכתוב ללמד על הפרה שתהא מלאכה פוסלת בשריפתה, וכיוון שנאמרו שני הפסוקים הללו, נמצאנו למדים שמלאכה פוסלת בפרה משעת שחיטתה עד שתיעשה אפר. **אַרְעָה בַּהּ פְּסוּל בְּשָׁחִיטָתָהּ** במפרשים מבואר שאין הכוונה שנעשתה נבלה בשחיטה, שאם כן הרי הוא מטמא בגדים משום נבלה, אלא הכוונה שארע פסול מחמת מלאכה נוספת שעשה בשעת שחיטתה **אֵינָה מְטַמְּאָה בְּגָדִים** שכיוון שנפסלה הפרה בשחיטה עדיין אין עליה תורת פרה אדומה. אבל אם **אַרְעָה בַּהּ פְּסוּל בְּהִזְיָתָהּ** כגון שעשה מלאכה נוספת בזמן ההזאה, **כָּל הָעוֹסֵק בָּהּ לִפְנֵי פְּסוּלָהּ** שנפסלה - **מְטַמְּאָה בְּגָדִים** הואיל ונשחטה כדין, וכל מי שעוסק בה **לְאַחַר פְּסוּלָהּ** לאחר שנפסלה - **אֵינָה מְטַמְּאָה בְּגָדִים** שכן משנפסלה אינה מטמאה בגדים **נִמְצָא חֲמֵרָה קְלָה** כלומר שהחומרה שמחמירים בה לפסלה מחמת פסול שארע בה, היא קולה לה, שכן מרגע שנפסלה היא איננה מטמאה עוד בגדים. **לְעוֹלָם מוֹעֲלִין בָּהּ** הנהנה מהפרה אדומה בשווי של פרוטה לפחות, בין לפני שריפתה בין לאחר שריפתה עד שתיעשה אפר, חייב קרבן מעילה, שנאמר: "חטאת היא", ולמדים ממה שהתורה קראה לפרה 'חטאת' שמועלים בה, וממה שנכתב 'היא' דורשים מועלים בה, ואין מועלים באפרה, **וּמֵרְבִין לָהּ עֲצִים** ומותר להוסיף עצים למדורת שריפת הפרה, אבל דווקא עד שתיעשה אפר, אולם משנעשתה אפר, אם הוסיף בה אפילו עץ אחד הרי זה כמערב אפר מקלה (אפר מעצים שנשרפו לצרכי חולין) באפר הפרה, **וּמַעֲשִׂיהָ בַיּוֹם** היינו שאת הפרה עושים ביום ולא בלילה, חוץ מאיסוף האפר ומילוי המים וקידוש המים (נתינת האפר במים) שאותם ניתן לעשות גם בלילה, **וּבִכְהֵן** ואת הנעשה בפרה, משעת השחיטה עד שתיעשה אפר, יכול להיעשות רק ע"י כהן, אבל איסוף האפר ומילוי המים והקידוש יכולים להיעשות ע"י כל אחד מישראל ואפילו אשה, חוץ מחרש שוטה וקטן*. **וּכְן הַמְּלֶאכָה פּוֹסְלַת בָּהּ** כמו שלמדנו ברישא **עַד שֶׁתַּעֲשֶׂה אֶפֶר** פיסקה זו מתייחסת למה שלמדנו לעיל על 'המועלים בה, ועל המרבים לה עצים ועל מעשיה ביום ועל המלאכה פוסלת בה', שכל אלו דינם הוא עד שתיעשה אפר. **וְהַמְּלֶאכָה פּוֹסְלַת בַּמִּים** כלומר שהמלאכה מים לקידוש ועסק במלאכה נוספת בשעת מילוי המים, או בשעת הולכתם, או בשעה שהערה אותם מכלי לכלי, פסל את המים, שנאמר: "והיתה לעדת בני ישראל למשמרת, למי נדה חטאת היא", ודרשו: 'למי נדה חטאת היא' - מה חטאת (היינו הפרה) נפסלת במלאכה, כך המים נפסלים במלאכה משעת המילוי **עַד שֶׁיִּטְּלוּ אֶת הָאֶפֶר** לתוך המים, אבל משהטילו בהם את האפר ונתקדשו ונעשו מי נדה, שוב אין מלאכה פוסלת במים המקודשים, אפילו בשעת ההזאה.

*איסוף האפר יכול להיעשות ע"י כל אחד מישראל כולל נשים - שנאמר 'ואסף איש טהור', ודרשו 'איש' להכשיר את הזר, 'טהור' להכשיר את האשה, וכן הדין במילוי המים והקידוש - שנאמר: "ולקחו לטמא מעפר שרפת החטאת", ודרשו: אותם הכשרים באסיפת האפר כשרים גם בקידוש, שכן פסוק זה נאמר אחרי אסיפת האפר, ואף מילוי המים נאמר באותו פסוק "ונתן עליו מים חיים אלי כלי", ודרשו ממה שנאמר 'אל כלי', שייתן המים אל כלי תחילה, היינו מילוי המים, ואף הזאת מי החטאת על הטמא כשרה בזר, שנאמר: "והזה הטהור על הטמא", בין שהוא כהן בין שאינו כהן.

רבינו עובדיה מברטנורא
כל העוסקין בפרה אדומה, באחת מכל עבודותיה, בין בתחילה בין באמצע בין בסוף.
מטמאין בגדים - דכתיב והשליך אל תוך שריפת הפרה וסמוך ליה וכיבס בגדיו הכהן, ובשריפתה כתיב והשורף אותה יכבס בגדיו, ואם המשליך את האזוב מטמא בגדים, השורף לא כל שכן, אלא בא הכתוב ולימדך על כל העוסקים בפרה מתחילה ועד סוף שיהיו טעונים כיבוס בגדים.
ופוסלים אותה במלאכה - דכתיב ושחט אותה, ולא שיעשה מלאכה אחרת עמה בשעת שחיטתה. וכן בשריפתה כתיב (ושרף את הפרה) ולא שיעשה מלאכה אחרת עם שריפתה, למדנו שמלאכה פוסלת בה משעת שחיטתה עד שתיעשה אפר.
ארע בה פסול בשחיטתה - לא שנתבלה בשחיטה, דאם כן מטמאה בגדים משום נבילה. אלא פסול מחמת מלאכה, דומיא דאירע בה פסול בהזאתה.
אינה מטמאה בגדים - דכיון דשחיטתה בפסול, אם כן לא נעשה בה עדיין לשם פרה כלום בכשרות. אבל אירע בה פסול בהזאה, כבר נעשית השחיטה בהכשר.
לעולם מועלין בה - הנהנה ממנה בין לפני שריפתה בין לאחר שריפתה, חייב קרבן מעילה, עד שתיעשה אפר. אבל לאחר שנעשית אפר, אין באפר משום מעילה, דכתיב חטאת היא. חטאת, מלמד שמועלין בה. היא, בה מועלין, באפרה אין מועלין.
ומרבין לה עצים - נמי דווקא עד שתיעשה אפר.
ומעשיה ביום - בתוספתא מפרש, חוץ מאסיפת אפרה והמילוי והקידוש. שיכולים לאסוף אפר הפרה בלילה, ולשאוב המים מן הבאר והוא הנקרא מילוי, ולשים בתוכה האפר והוא הנקרא קידוש, כל זה מותר לעשות בלילה. וכל מעשה פרה, בבחן, חוץ מאסיפת אפרה והמילוי והקידוש וההזאה, שהם כשרים בור. אסיפת אפרה, דכתיב ואסף איש טהור, מלמד שאסיפת האפר כשרה בכל אדם. ובהזאה הוא אומר והזה הטהור על הטמא, בין שהוא כהן בין שאינו כהן.
והמלאכה פוסלת במים - דכתיב והיתה לעדת בני ישראל למשמרת למי נדה (חטאת היא), מה חטאת נפסלת במלאכה כדכתבין לעיל, כך מים נפסלים במלאכה משעת המילוי.
עד שיטילו את האפר - שמיטילים במים מאפר הפרה כשיעור שתייראה האפר במים ומהם מזין על הטמא, ואם לאחר שהטילו האפר במים עשה מלאכה אחרת עמה בשעת הזאתה, לא פסל.